

6. třída Český jazyk

Hezký den všem,

při opravách Vašich domácích úkolů na větné členy jsem zjistila spoustu opakujících se chyb, některé se týkají i látky, kterou jsme probírali ještě společně ve škole, ale to nevadí. Vzhledem k tomu, že je látka náročná, vytvořím tu pro Vás takový manuál, jak postupovat při určování větných členů (VČ). Některá pravidla jsme si ve škole říkali, zkuste si vzpomenout ☺

1) Je otázkou čistě mechanické paměti naučit se, která otázka patří ke kterému VČ. Zde máte rychlý přehled:

kdo, co – podmět

co dělá podmět – přísudek

jaký, který, čím – přívlastek shodný / neshodný

koho čeho, komu čemu, koho co, o kom čem, s kým čím – předmět

kde, kam – přísl. určení místa

kdy, v kolik -přísl. určení času

jak – přísl. určení způsobu

Tyto otázky je potřeba si zapamatovat nazpaměť, nebo mít při ruce neustále jejich seznam. Bez toho to opravdu nepůjde.

2) Co se u čeho určuje:

Přívlastek - vždy je nutné určit, zda je **shodný**, nebo **neshodný**. To znamená, jestli se skloňuje spolu se svým podstatným jménem, nebo se neskloňuje ve dvojici s podstatným jménem.

- v úkolu nastal problém se spojením „jeho dcera“, chápu, „jeho“ tvar nemění, přesto zájmena tvoří vždy PKS

Předmět – vždy je nutné určit **pád**, ve kterém daný předmět je. Toto číslo se píše k jeho zkratce PT, vždy. Předmět NIKDY není v prvním pádě!

Příislovečné určení – vždy je nutné určit, o který ze tří druhů PU se jedná, tedy jestli je to **místo, čas, nebo způsob**.

3) Když se máte rozhodnout mezi předmětem a přísl. určením (nejčastěji místa), zkuste se nahlas zeptat, tak jako byste se ptali kamaráda:

k přejezdu – „Vlak se blíží ke komu, čemu? Nebo vlak se blíží kam?“ Co je normálnější otázka?

Kam!

v chaloupce – „Bydlí v kom, čem? Nebo bydlí kde?“ Co je normálnější otázka? **Kde!**

4) Máte-li určit všechny větné členy věty, je nutné si ji hezky napsat, aby Vám zbylo místo i na zkratky jednotlivých členů. Ty se píšou nad každý VČ.

Příisudek s podmínkou stačí jen podtrhávat – příisudek vlnovkou, podmínka rovnou čarou.

Předložky nikdy **nejsou samostatným** VČ, patří k něčemu dalšímu, proto je určujeme jako jednu skupinu:

- podél řeky = jedno PUM

Spojky nejsou větným členem **vůbec**, nikam nic nepíšeme.

5) Jak postupovat:

např. Silný vítr vyvrátil v zámecké zahradě dva stromy.

a) najdeme **příisudek**, ten je ve větě vždy, bez něj to ani není věta

- co někdo dělal? vyvrátil

b) určíme **podmínka**

- kdo, co vyvrátil? vítr

c) od začátku věty určujeme zbývající větné členy, členy vždy tvoří dvojice, je tedy nutné zjistit, s čím dané slovo tvoří svou logickou dvojici (dvojice). Slovem se jednou můžeme ptát, v jiné dvojici je to určovaná odpověď.

- silný + vítr = **jaký** vítr? silný - **PKS** (bez silného větru – skloňuje se)

- zámecké + zahradě = **jaké** zahradě? zámecké - **PKS** (vidím zámeckou zahradu – skloňuje se)

- v zahradě + vyvrátil = vyvrátil **kde?** v zahradě - **PUM**

- dva + stromy = **jaké** stromy? dva - **PKS** (bez dvou stromů)

- stromy + vyvrátil = vyvrátil **koho, co?** stromy – **PT4**

PKS   PKS   PUM   PKS   PT4

např. Silný vítr vyvrátil v zámecké zahradě dva stromy.

6) Příklad vět i s otázkami:

kudy? **PUM**   činnost?   jaká stezka? **PKS**   kdo,co? **PO**

Podél řeky vedla   cyklistická   stezka

čí dcera?**PKS**   která dcera?**PKS**   odkdy? **PUČ**   jakou zahrádku?**PKS**   o koho,co? **PT4**

Jakubova dcera   Bára   se odmalička starala o zeleninovou zahrádku.